

STORTINGET

Innst. 203 S

(2023–2024)

Innstilling til Stortinget
fra energi- og miljøkomiteen

Dokument 8:37 S (2023–2024)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sofie Marhaug, Marie Sneve Martinussen og Geir Jørgensen om en rettferdig og planmessig omstilling til lavutslippssamfunnet

Til Stortinget

1. Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- Stortinget ber regjeringen utarbeide en strategi for sluttfasen av norsk petroleumsvirksomhet, og at denne legges frem for Stortinget senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2025.
- Stortinget ber regjeringen om ikke å gi ytterligere tillatelser til leting, utvinning (PUD), eller anlegg og drift (PAD) etter petroleumsloven, inntil en strategi for sluttfasen av norsk petroleumsvirksomhet er behandlet av Stortinget.
- Stortinget ber regjeringen avslå nye søknader om elektrifisering av olje- og gassinstallasjoner med kraft fra land.
- Stortinget ber regjeringen legge frem helhetlige klima- og energiplaner i form av en stortingsmelding hvert år. Meldingen bør inneholde regjeringens politikk for å nå langsiktige og kortsiktige mål, hvordan dette henger sammen med andre politikkområder, og hvordan knappe ressurser skal prioriteres. Den første stortingsmeldingen om dette bes lagt frem våren 2024.
- Stortinget ber regjeringen utarbeide bindende, hel-

hetlige planer for arealbruk til havs i forbindelse med oppdateringen av forvaltningsplanene for norske havområder som skal legges frem for Stortinget i 2024.

- Stortinget ber regjeringen utarbeide prinsipper for strengere prioritering av knappe biomasseressurser. Prinsippene må sikre at kortsiktige utslippskutt ikke går på bekostning av globale og langsiktige klimamål, og at ressursene prioriteres der det ikke finnes gode alternative nullutslippsløsninger og der det ikke er ønskelig å slutte med aktiviteten som gir utslipp. Regjeringen bes melde tilbake til Stortinget om dette senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2025.
- Stortinget ber regjeringen sikre at forslag til ny nasjonal transportplan tar utgangspunkt i transporttettersspørse- len og transportsystemet i et lavutslippssamfunn i 2050.
- Stortinget ber regjeringen gjennomføre en 'klimavask' av relevante lover med sikte på å styrke klimahensynet. Dette skal ikke skje på bekostning av natur. Regjeringen bes melde tilbake til Stortinget om dette senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2025.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Mani Hussaini, May Britt Lagesen, Stein Erik Lauvås, Linda Monsen Merkesdal og lederen Marianne Sivertsen

Næss, fra Høyre, Nikolai Astrup, Michael Tetzschner, Bård Ludvig Thorheim og Ove Trellevik, fra Senterpartiet, Aleksander Øren Heen, Kenneth Engvoll Løland og Sara Hamre Sekkingstad, fra Fremskrittspartiet, Terje Halleland og Marius Arion Nilsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Lars Haltbrekken, fra Rødt, Terje Kollbotn, fra Venstre, Ola Elvestuen, fra Miljøpartiet De Grønne, Une Bastholm, og fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, viser til representantforslaget om en rettferdig og planmessig omstilling til lavutslippssamfunnet, hvor det fremmes en rekke forslag knyttet til utfasing av norsk petroleumsvirksomhet, ikke gi nye tillatelser til leting, utvinning (PUD), eller anlegg og drift (PAD) etter petroleumsloven, stans i videre elektrifisering av olje- og gassinstallasjoner med kraft fra land, forslag om årlige helhetlige stortingsmeldinger om klima- og energiplaner, forslag om bindende helhetlige planer for arealbruk til havs, forslag om strengere prioritering av knappe biomasseressurser, forslag om at nasjonal transportplan tar utgangspunkt i transporttettersspørselen og transportsystemet i et lavutslippssamfunn i 2050, samt forslag om en «klimavask» av relevante lover med sikte på å styrke klimahensynet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at Klimautvalget la fram sin rapport «Omstilling til lavutslipp – Veivalg for klimapolitikken mot 2050», NOU 2023: 25 den 28. oktober 2023. Utvalgets mandat var å gjøre en helhetlig gjennomgang av veivalgene Norge står overfor for å nå klimamålet i 2050, og vise hvordan Norge kan bli et lavutslippssamfunn i 2050, på en mest mulig kostnadseffektiv måte, med effektiv ressursbruk og et konkurransedyktig næringsliv.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at rapporten er en omfattende utredning med flere anbefalinger om komplekse temaer, og viser til at Klima- og miljødepartementet har sendt utredningen på en bred offentlig høring med frist 30. januar 2024. Dette flertallet viser til brev til komiteen datert 27. november 2023 fra klima- og miljøministeren, hvor det redegjøres for at regjeringen parallelt vil, også basert på høringsinnspillene, vurdere utvalgets anbefalinger. Som utvalget påpeker, henger løsninger og ressurser sammen på tvers av sektorer, noe vurderingen bør ta utgangspunkt i.

Gjennom regjeringens Klimastatus og -plan for 2022–2023 ble det kommunisert at:

«I tråd med forplikningene under Parisavtalen tek Noreg sikte på å melde inn eit nytt klimamål i 2025, der landa er oppmoda til å setje eit mål for 2035. Regjeringa tek sikte på å leggje fram ei ny stortingsmelding om klima i 2024 for perioden fram mot 2035.»

I tillegg skal regjeringen legge fram en stortingsmelding om klimapolitikken for 2030 i løpet av våren 2024 i tråd med Stortingets vedtak den 21. november 2023.

Dette flertallet viser til at regjeringen gjennom stortingsmelding om klima for perioden fram mot 2035 vil legge helhetlige, overordnede og langsiktige rammer for utviklingen av klimapolitikken fram mot 2035 i lys av at Norge skal være et lavutslippssamfunn i 2050, i tillegg til å identifisere og legge fram nye tiltak og virkemidler for utslippskutt og omstilling.

Klimameldingen er en del av klimastyringssystemet som ble lagt fram i Klimastatus og -plan 2022–2023, som skal bidra til at hensynet til klima er ivarettatt på en forutsigbar og systematisk måte i relevante beslutningsprosesser, gi informasjon om hvordan vi ligger an til å nå klimamålene, og synliggjøre behov for forsterket innsats. Regjeringens Klimastatus og -plan er sentral i klimastyringssystemet og synkronisert med budsjettprosessen.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti viser til at klimameldingene som legges fram i 2024, vil gi et helhetlig bilde av hvordan Norge skal omstilles til et lavutslippssamfunn, herunder hvordan regjeringen skal innfri klimamålene i 2030 og våre forpliktelser i henhold til Parisavtalen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til forslaget om å avslå nye søknader om elektrifisering av olje- og gassinstallasjoner med kraft fra land. Disse medlemmer viser til at elektrifisering av sokkelen slik praksis er i dag gir et enormt konsum av elektrisitet på bekostning av kraftforsyningen på land. Dette bidrar til situasjonen der vi kan få et kraftunderskudd i løpet av få år i Norge, samtidig som det gir en minimal reduksjon av CO₂-utslipp. Disse medlemmer mener at oljeselskapene bør ha anledning til å elektrifisere olje- og gassinstallasjoner til havs, og at dette også kan skje med overføring fra land om dette er nødvendig for å sikre en stabil strømforsyning. Disse medlemmer mener imidlertid at gitt kraftknappheten, må det stilles krav om at oljeselskapene fremskaffer erstatningskraft tilsvarende det som konsumeres av strøm fra land.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at det stilles krav om tilgjengelig erstatningskraft før søknader om elektrifisering av olje- og gassinstallasjoner med kraft fra land kan godkjennes.»

Komiteens medlem fra Rødt viser til at regjeringens klimautvalg i oktober 2023 la frem en offentlig utredning kalt Omstilling til lavutslipp – Veivalg for klimapolitikken mot 2050 (NOU 2023: 25). Utredningen tar utgangspunkt i klimalovens målsetting om å redusere klimagassutslippene med 90–95 pst. innen 2050, sammenlignet med utslippsnivået i referanseåret 1990.

Blant hovedpoengene i utvalgets utredning er at kortsiktige utslippskutt kan stå i veien for å nå målet om å bli et lavutslippssamfunn i 2050.

Dette medlem mener at det kreves en endring av dagens klimapolitikk, slik at de grepene vi gjør i Norge både er langsiktige og har en positiv global klimaeffekt, og viser videre til begrunnelsen i Dokument 8:37 S (2023–2024).

Komiteens medlemmer fra Venstre og Miljøpartiet De Grønne påpeker at EU-kommisjonen nylig la frem forslag til nytt klimamål, der målet er å kutte 90 pst. klimagassutslipp innen 2040, sammenlignet med 1990. EU må nå dette målet for at utslippene i unionen skal være i tråd med Parisavtalens mål om å begrense den globale oppvarmingen til 1,5 grader. Disse medlemmer understreker at Norge i 2019 inngikk en juridisk forpliktende klimaavtale med EU, og mener det er viktig at Norge følger EUs klimapolitikk også etter 2030.

Komiteens medlem fra Venstre viser videre til blant annet Venstres forslag i Innst. 38 L (2023–2024), jf. Prop. 107 L (2022–2023): «Stortinget ber regjeringen utrede og melde inn til FNs klimakonvensjon – Parisavtalen – et klimamål for Norge, basert på vitenskapelige råd på 90–95 pst. utslippskutt i samarbeid med EU innen 2040 sammenlignet med 1990-nivå.»

Komiteens medlemmer fra Venstre og Miljøpartiet De Grønne er sterkt bekymret over at verden nettopp har lagt bak seg det varmeste året noensinne målt, og at karbonbudsjettet for verden minsker i faretruende fart. Estimater fra blant annet Global Carbon Project viser at vi har 380 gigatonn igjen om vi skal nå 1,5-gradersmålet. Til sammenligning viser IPCC i sin sjette hovedrapport at estimerte fremtidige utslipp fra eksisterende og planlagt fossilutvinnende infrastruktur er på ca. 780 gigatonn CO₂.

Disse medlemmer understreker at det er avgjørende å unngå store utslipp for å gi det gjenværende karbonbudsjettet lengre levetid, og gi rom og tid til å implementere effektiv og rettferdig klimapolitikk.

Disse medlemmer viser til Klimautvalget 2050 sin NOU-rapport «Omstilling til lavutslipp – Veivalg for klimapolitikken mot 2050» (NOU 2023: 25). Utvalget trekker blant annet fram at det er et stort misforhold mellom de uttalte ambisjonene i klimapolitikken og vedtatte tiltak og virkemidler. Det trekkes også fram at

realiseringen av klimamålene er avhengig av smartere prioritering av kraft, areal, naturressurser og kompetanse. Troverdigheten til gjennomføring av klimapolitikken må derfor styrkes, og tiltakene som iverksettes må være effektive, rettferdige og gjennomtenkte. Utvalget understreker også at det er avgjørende at natur- og energikrisen ikke forverres når klimapolitikk iverksettes og at det derfor er helt avgjørende at klimapolitikken legger vekt på de langsiktige løsningene.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne støtter Klimautvalget 2050 når utvalget videre peker på at klimapolitikken må favne bredere. Dette medlem mener Norge må ta ansvar for sine territoriale utslipp av klimagasser, men også for utslipp knyttet til eksport og import av varer og tjenester. Dette medlem viser i den sammenheng til Miljøpartiet De Grønne sitt representantforslag Dokument 8:10 S (2023–2024), Innst. 164 S (2023–2024) om å måle og redusere klimagassutslipp fra forbruk.

2.1 Petroleum

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til at Klimautvalget 2050 anbefaler endringer i norsk petroleumspolitik, og at de viser til at IEA i sitt scenario for hvordan 1,5-gradersmålet kan nås sier at ingen olje- og gassutvinning bør tillates igangsatt ut over allerede eksisterende eller planlagte felt og at OECD anbefaler Norge å forberede seg på en fremtid uten olje og gass.

Norge vil i 2050 ha et utslippsbudsjett på 2,5–5 millioner tonn CO₂-ekvivalenter dersom Norge skal nå lavutslippsmålet.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne viser til at det derfor er begrenset rom for utslipp fra petroleumsvirksomheten. Også ordninger som kutter utslipp fra petroleumsvirksomheten i det norske klimaregnskapet, legger bånd på knappe ressurser.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne understreker at, som utvalget sier, å bygge videre på kompetanse og teknologi fra petroleumsvirksomheten er viktig i omstillingen. Disse medlemmer støtter likevel utvalgets anbefaling om å i det minste ta en pause i tildelingen av nye områder, fram til det foreligger en strategi for hvordan sluttfasen av norsk petroleumsvirksomhet skal se ut, som gir forutsigbarhet og ivaretar hensyn til klima, økonomi og arbeidsplasser. Mens denne strategien utarbeides, bør ikke oljeindustrien få legge beslag på flere knappe ressurser som er viktige i omstillingen, som kraft fra land.

Komiteens medlemmer fra Venstre og Miljøpartiet De Grønne påpeker at det er bred enighet blant klimaforskere og miljøorganisasjoner om at verden allerede har funnet mer olje og gass enn vi kan utvinne dersom vi skal unngå katastrofale klimændringer. Disse medlemmer viser til rapporter fra FNs klimapanel (IPCC) og Det internasjonale energibyrået (IEA), som understreker nødvendigheten av å stoppe letingen etter nye fossile ressurser for å oppfylle 1,5-gradersmålet i Parisavtalen. Disse medlemmer viser til Klimautvalget 2050s anbefaling om å utarbeide en strategi for slutfasen i norsk petroleumssektor og at det ikke gis ytterligere tillatelser til leting, utvinning (PUD), eller anlegg og drift (PAD) inntil en slik strategi er ferdigstilt.

Komiteens medlem fra Venstre viser ellers til Venstres forslag og merknader i Dokument 8:115 S (2022–2023), Innst. 276 S (2022–2023) om at kraft til Hammerfest LNG og Snøhvit må baseres på gasskraftverk med CO₂-fangst og -lagring (CCS), og Dokument 8:95 S (2021–2022), Innst. 257 S (2021–2022) om lokal CO₂-fangst og -lagring m.m. for å nå klimamål på sokkelen.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en strategi for slutfasen av norsk petroleumsvirksomhet, og at denne legges frem for Stortinget senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2025.»

«Stortinget ber regjeringen om ikke å gi ytterligere letetillatelser og utvinningstillatelser, eller godkjenne nye planer for utvinning og drift (PUD), eller anlegg og drift (PAD) etter petroleumsloven, inntil en strategi for slutfasen av norsk petroleumsvirksomhet er behandlet av Stortinget.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen avslå nye søknader om elektrifisering av olje- og gassinstallasjoner med kraft fra land.»

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne vil understreke at Norge, som resten av verden, skal omstille seg bort fra fossil energi. Dette vil kreve kraft til nye grønne prosjekter, samtidig som eksisterende industri skal redusere egne utslipp. Det er avgjørende at vi ikke forverrer naturkrisen ved å bygge ned natur for å sikre kraft til elektrifisering av olje- og gasssektoren. Dette medlem mener derfor det trengs

en vurdering av hvordan vi prioriterer kraften vi har, at klimakravene til petroleumsnæringen må ligge fast og at selskapene selv skal pålegges løsninger som kutter utslipp uten å hente kraft fra land.

På denne bakgrunn fremmer dette medlem følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen stoppe elektrifisering av olje- og gassinstallasjoner med kraft fra land, og pålegge olje- og gasssektoren å fjerne alle sine klimagassutslipp ved hjelp av egen strømproduksjon offshore, CCS m.m.»

2.2 Prioritering av knappe ressurser

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt viser til at klimautvalget slår fast at all politikk og alle beslutninger må ta utgangspunkt i at alle ressurser er knappe, og at det er svært utfordrende å nå klimamålet også om man tar utgangspunkt i at man har alle ressurser tilgjengelig og at alle ressurser prioriteres til å nå lavutslippsmålet. Blant de særlig knappe ressursene er areal, energi, biomasse, arbeidskraft og kompetanse.

Disse medlemmer mener at det i dag ikke eksisterer en reell prioritering av disse ressursene.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide bindende, helhetlige planer for arealbruk til havs i forbindelse med oppdateringen av forvaltningsplanene for norske havområder som skal legges frem for Stortinget i 2024.»

Komiteens medlemmer fra Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til Kunming–Montreal-avtalen, også kjent som Naturavtalen, der Norge har skrevet under på at vi skal sikre 30 prosent vern og bevaring av natur, og 30 prosent restaurering av ødelagt natur. Disse medlemmer viser videre til klimaavtalen med EU, der vi skal nå netto null i utslipp fra skog og arealbruksendringer innen 2030. Disse medlemmer forventer at disse forpliktelsene følges opp.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem helhetlige klima- og energiplaner i form av en stortingsmelding hvert år. Meldingen bør inneholde regjeringens politikk for å nå langsiktige og kortsiktige mål, hvordan dette henger sammen med andre politikkområder, og hvordan knappe ressurser skal prioriteres. Den første stortingsmeldingen om dette bes lagt frem våren 2024.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Venstre fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide prinsipper for strengere prioritering av knappe biomasseressurser. Prinsippene må sikre at kortsiktige utslippskutt ikke går på bekostning av globale og langsiktige klimamål, og at ressursene prioriteres der det ikke finnes gode alternative nullutslippsløsninger og der det ikke er ønskelig å slutte med aktiviteten som gir utslipp. Regjeringen bes melde tilbake til Stortinget om dette senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2025.»

2.3 Transport

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne viser til at klimautvalgets anbefaling for omstillingen av transportsystemet til et lavutslippssamfunn er å redusere behovet for transport så mye som mulig, flytte det som kan flyttes til transportmidler med lavere ressurs- og energiforbruk og utslipp, og endelig, forbedre teknologiene. Da må utgangspunktet for transportpolitikken endres fra hvordan transportetterspørselen skal dekkes, til å begrense hvordan transportsystemet i seg selv gir økt etterspørsel etter transport.

Teknologiendring kan ikke være eneste fokus. Elektrisitet og biomasse er knappe ressurser, og stadig vekst i antall kjøretøy fører til store globale utslipp og legger beslag på enda flere knappe ressurser. Planleggingen av framtidens transportsystem må ta utgangspunkt i at Norge skal bli et lavutslippssamfunn, og ta inn over seg hva dette innebærer. Transportplanleggingen kan ikke bare baseres på fremskrivninger av hvor man ender med dagens trender.

Komiteens medlemmer fra Venstre og Miljøpartiet De Grønne understreker at bedre mobilitet er et nødvendig gode. Samtidig er transport en av de største kildene til utslipp av klimagasser i Norge, med et direkte utslipp på over 16 millioner tonn CO₂-ekvivalenter i 2021. Disse medlemmer påpeker at vi både må unngå unødvendig transport, flytte en del av transporten over på transportmidler med lavere energiforbruk og utslipp, og satse på en storstilt elektrifisering av sektoren for å kutte nok utslipp fra sektoren frem mot 2030 og 2050. Disse medlemmer påpeker at vi må gjøre det enklere å velge de miljøvennlige transportalternativene, og tilrettelegge for økt bruk av kollektivtransport, sykkel og gange. Samtidig må vi forsere overgangen til ny teknologi for å kutte utslipp fra kjøretøy. Disse medlemmer påpeker at helhetlig areal- og transportplanlegging er helt avgjørende for at vi skal lykkes med omstillingen av transportsektoren, både

når vi skal kutte klimagassutslipp og når vi skal ta vare på natur.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at forslag til ny nasjonal transportplan tar utgangspunkt i transportetterspørselen og transportsystemet i et lavutslippssamfunn i 2050.»

2.4 Gjennomgang av eksisterende lovverk

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne viser til klimautvalgets anbefalinger om at forvaltningen må ha tydelige krav og hjemmelsgrunnlag til å vektlegge omstillingen til et lavutslippssamfunn i beslutningene som tas.

Utvalget har fått gjennomført en gjennomgang av klimahensynets stilling i dagens lovgivning fra Holth & Winge AS, som viser at det stilles få eksplisitte prosessuelle krav til å ta klimahensyn. Sammen med en økt administrativ og politisk vilje til å vektlegge klimahensyn, kan dette sikre at de riktige valgene tas på veien mot lavutslippssamfunnet.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt understreker at dette ikke bør medføre en rettsliggjøring av klimapolitikken, i den betydning at det fins lover om hva vi skal gjøre for å nå klimamålet, men at det bør gi myndighetene hjemmel til å vektlegge klimahensyn i langt større grad. Disse medlemmer mener at regjeringen bør gjennomgå dagens lovverk og finne ut hvordan lovverket kan sikre at omstillingen til lavutslippssamfunnet prioriteres, og legge fram forslag til lovendringer for Stortinget. Naturhensyn, som også har en svak rettslig stilling, må ivaretas i forslagene.

Komiteens medlemmer fra Venstre og Miljøpartiet De Grønne mener et tett og forpliktende europeisk samarbeid er avgjørende for å løse store utfordringer som klimaendringer og tap av biologisk mangfold. For å nå våre forpliktelser og mål er Norge avhengig av samarbeid, spesielt med våre europeiske naboer. Norge er blant annet avhengig av energitveksling som krever felles infrastruktur og overføringskapasitet. Disse medlemmer påpeker at EU er verdens mest ambisiøse klimaallianse. Gjennom blant annet Klar for 55-pakken og RePowerEU har de implementert en rekke nye regelverk for å omstille Europa gjennom å kutte klimagassutslipp, omstille energisektoren og ta vare på natur. Disse medlemmer påpeker at Norge har et

betydelig etterslep i innføringen av disse regelverkene i norsk rett. Et eksempel er fjerde energimarkedspakke, som inneholder viktige verktøy for å avkarbonisere Europa og for at EØS-landene skal nå målene og forpliktelsene i Parisavtalen. Disse medlemmer mener nye forordninger og direktiv når de er vedtatt i EU raskt bør implementeres i norsk rett.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjennomføre en 'klimavask' av relevante lover med sikte på å styrke klimahensynet. Dette skal ikke skje på bekostning av natur. Regjeringen bes melde tilbake til Stortinget om dette senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2025.»

3. Forslag fra mindretall

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen utarbeide en strategi for slutfasen av norsk petroleumsvirksomhet, og at denne legges frem for Stortinget senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2025.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen om ikke å gi ytterligere leitetillatelse og utvinningstillatelse, eller godkjenne nye planer for utvinning og drift (PUD), eller anlegg og drift (PAD) etter petroleumsloven, inntil en strategi for slutfasen av norsk petroleumsvirksomhet er behandlet av Stortinget.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen sikre at forslag til ny nasjonal transportplan tar utgangspunkt i transportetterspørselen og transportsystemet i et lavutslippssamfunn i 2050.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen gjennomføre en «klimavask» av relevante lover med sikte på å styrke klimahensynet. Dette skal ikke skje på bekostning av natur. Regjeringen bes melde tilbake til Stortinget om dette senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2025.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Venstre:

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen utarbeide prinsipper for strengere prioritering av knappe biomasseressurser. Prinsippene må sikre at kortsiktige utslippskutt ikke går

på bekostning av globale og langsiktige klimamål, og at ressursene prioriteres der det ikke finnes gode alternative nullutslippsløsninger og der det ikke er ønskelig å slutte med aktiviteten som gir utslipp. Regjeringen bes melde tilbake til Stortinget om dette senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2025.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen utarbeide bindende, helhetlige planer for arealbruk til havs i forbindelse med oppdateringen av forvaltningsplanene for norske havområder som skal legges frem for Stortinget i 2024.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen sørge for at det stilles krav om tilgjengelig erstatningskraft før søknader om elektrifisering av olje- og gassinstallasjoner med kraft fra land kan godkjennes.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt:

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen avslå nye søknader om elektrifisering av olje- og gassinstallasjoner med kraft fra land.

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen legge frem helhetlige klima- og energiplaner i form av en stortingsmelding hvert år. Meldingen bør inneholde regjeringens politikk for å nå langsiktige og kortsiktige mål, hvordan dette henger sammen med andre politikkområder, og hvordan knappe ressurser skal prioriteres. Den første stortingsmeldingen om dette bes lagt frem våren 2024.

Forslag fra Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 10

Stortinget ber regjeringen stoppe elektrifisering av olje- og gassinstallasjoner med kraft fra land, og pålegge olje- og gasssektoren å fjerne alle sine klimagassutslipp ved hjelp av egen strømproduksjon offshore, CCS m.m.

4. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:37 S (2023–2024) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sofie Marhaug, Marie Sneve Martinussen og Geir Jørgensen om en rettferdig og planmessig omstilling til lavutslippssamfunnet – vedtas ikke.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 13. februar 2024

Marianne Sivertsen Næss

leder

Lars Haltbrekken

ordfører

VEDLEGG

DET KONGELIGE KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Statsråden

Energi- og miljøkomiteen Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

23/6397-

27. november 2023

Representantforslag 37 S (2023-2024) om en rettferdig og planmessig omstilling til lavutslippssamfunnet

Jeg viser til brev fra Energi- og miljøkomiteen av 16. november 2023, med representantforslag 37 S (2023–2024) fra stortingsrepresentantene Sofie Marhaug, Marie Sneve Martinussen og Geir Jørgensen om en rettferdig og planmessig omstilling til lavutslippssamfunnet.

Klimautvalget la fram sin rapport «*Omstilling til lavutslipp – Veivalg for klimapolitikken mot 2050*», NOU 2023: 25 den 27. oktober. Utvalgets mandat var å gjøre en helhetlig gjennomgang av veivalgene Norge står ovenfor for å nå klimamålet i 2050, og vise hvordan Norge kan bli et lavutslippssamfunn i 2050, på en mest mulig kostnadseffektiv måte, med effektiv ressursbruk og et konkurransedyktig næringsliv. Utvalget skulle vurdere måloppnåelse og nytte i forhold til den samfunnsøkonomiske kostnaden.

NOU 2023: 25 er en omfattende utredning med mange anbefalinger om komplekse og mange temaer. Klima- og miljødepartementet har sendt utredningen på en bred offentlig høring med frist 30. januar. Regjeringen vil parallelt, og også basert på høringsinnspillene, vurdere utvalgets anbefalinger. Som også utvalget påpeker henger løsninger og ressurser sammen på tvers av sektorer, noe vurderingen bør ta utgangspunkt i.

Jeg vil derfor anbefale at Stortinget ikke vedtar forslagene i representantforslaget. Jeg vil komme tilbake til Stortinget med en helhetlig inngang til oppfølging av utvalgets anbefalinger blant annet i Klimameldingen for 2035.

Med hilsen

Andreas Bjelland Eriksen

Postadresse:
Kontoradresse: Telefon*
Org no.:

